

**Verksamhetsberättelse
1984**

Sveriges Cvilingenjöröförbund

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sidan
Inledning	1
1. Teknikpolitik	4
2. Utbildning	6
3. Fackliga frågor	9
Medbestämmande och arbetsmiljö	9
E-sektorn	9
S-sektorn	11
K-sektorn	12
Individuell medlemservice	13
E-sektorn	13
S-sektorn	14
K-sektorn	14
Lönestruktur och löneavtal	15
E-sektorn	15
S-sektorn	22
K-sektorn	25
Lönestatistik	28
Avtal om anställningsförhållanden	29
E-sektorn	29
S-sektorn	31
K-sektorn	32
Partssituation och förhandlingsfrihet	33
E-sektorn	33
S-sektorn	35
K-sektorn	35

	Facklig utbildning	36
	E-sektorn	36
	S-sektorn	37
	K-sektorn	37
4.	Information	38
5.	Rekrytering	43
6.	Föreningsfunktioner	45
	Fullmäktige	45
	Förbundsstyrelsen	46
	Presidiet	46
	Presidierådet	46
	Förvaltningsrådet	47
	Nämnder	47
	Valnämnden	48
	Lokalavdelning/kontaktmän	48
	Regional verksamhet	49
	Internationellt samarbete	49

BILAGOR

Sidan

1.	CFs roll på arbetsmarknaden	51
2.	Förbundskansliet	53
3.	Medlemsutveckling	55
4.	Förbundsstyrelse	56
5.	Valnämnd	59
6.	Nämnder	61
7.	Remissyttranden	62
8.	Ekonomi	66

I ett händelse ekonomiskt klimat har samverkan mellan de olika företagskollativ varit svår att uppnå. I samband med 1994 års löneförhandlingar har också olika avtalsperioder och avtalsomständigheter tagits fram. De nu gällande tjänstemannaviserna sträcker sig i tid fram till och med den 31 mars 1995. Vid slutet av avtalsperioden 1985-12-31 med omfattning av SAF-PTK (exkl VFA) som gäller t o m 1985-05-31. Vid slutet av avtalsperioden 1985-05-31 med omfattning av SAF-PTK (exkl VFA) som gäller t o m 1985-05-31. Vid slutet av avtalsperioden 1985-05-31 med omfattning av SAF-PTK (exkl VFA) som gäller t o m 1985-05-31. Vid slutet av avtalsperioden 1985-05-31 med omfattning av SAF-PTK (exkl VFA) som gäller t o m 1985-05-31.

Vid 1983 års fullmäktige fastställdes ett inkomstpolitiskt program. Olika aktiviteter har vidtagits

21	Information	Medlemsutveckling	21
22	Rekrytering	Förbundstyrese	22
23	Föreningsfunktioner	Verksamhet	23
24		Fullmäktige	24
25		Nämnder	25
26		Presidium	26
27		Remissyttranden	27
28		Förvaltningsråd	28
29		Ekonomi	29
30		Nämnd för arbetsmarknadspolitik	30
31		Samordningskommitté	31
32		Samordningskommitté	32
33		Samordningskommitté	33
34		Samordningskommitté	34
35		Samordningskommitté	35
36		Samordningskommitté	36
37		Samordningskommitté	37
38		Samordningskommitté	38
39		Samordningskommitté	39
40		Samordningskommitté	40

INLEDNING

Verksamhetsberättelsen omfattar den centrala förbundsverksamheten och redovisar i princip inte det omfattande och för verksamheten avgörande arbete som utförs av lokalavdelningar och kontaktmän i företag, kommuner, verk och myndigheter.

1984 har kännetecknats av statsmakternas allt intensivare intresse för agerandet hos arbetsmarknadens parter. En av utgångspunkterna i den av regeringen fastlagda ekonomiska politiken var att inflationen inte skulle överstiga 4 %. Inflationen blev under året drygt 8 %. Orsaken till att inflationsmålet inte har kunnat hållas är delvis för stora ökningar av lönekostnaderna.

I ett hårdnande ekonomiskt klimat har samverkan mellan de olika löntagarkollektiven varit svår att uppnå. I samband med 1984 års löneförhandlingar har också olika avtalsperioder och avtalskonstruktioner tagits fram. De nu gällande tjänstemannaavtalen sträcker sig i tid fram till och med 1985-12-31 med undantag av SAF-PTK (exkl VF) som gäller t o m 1985-05-31. Vid tecknande av dessa avtal framhåller parterna att man beaktat inflationsmålet för 1985 på 3% och därvid hållit sig till ett lönekostnadsutrymme på 5%.

Vid 1983 års fullmäktige fastställdes ett inkomstpolitiskt program. Olika aktiviteter har vidtagits

för att göra innehållet känt bland medlemmar, motparter m fl. Vad gäller genomförandet av programmets materiella innehåll har framgångarna varierat mellan arbetsmarknadssektorerna, men man kan dock notera att VF-CF-avtalet innehåller generellt tillägg i procent samt individuella pottor. Inom den offentliga sektorn har speciella individuella satsningar kunnat genomföras även om vi också denna avtalsperiod nödgats konstatera en låglöneprofil på avtalen.

Inom området teknik-politik har resurser anslagits för fortlöpande påverkan av beslut hos statsmakterna m m. Detta sker genom informella kontakter, möten, remissvar, uppvaktningar etc. I detta arbete har förbundets industripolitiska program utnyttjats.

Utbildningsfrågorna har under året behandlats ingående. Bl a har förbundsstyrelsen behandlat CFs policy vad avser systemet för antagning till teknisk högskola. Utbildningsstrukturen inom teknisk sektor i högskolan och även i gymnasiet är under stark förändring, vilket kräver såväl bevakning som påverkan i syfte att nå förbundets målsättning inom detta komplex. Vid fullmäktige fastställdes CFs syn på utbildningsfrågorna. Denna presenterades vid årets höstmöte som genomfördes över temat "Svensk civilingenjörsutbildning - resurs för framtiden". Vid fullmäktige fastställdes också CFs program för informationsteknik och chefs- och ledningsprogram. Samtliga dessa program kommer att sammanfattas i kortversioner. Vad avser informationsteknologin fastställde fullmäktige även ett handlingsprogram.

Förbundet har under året i enlighet med tidigare riktlinjer ägnat sig åt rekryteringsaktiviteter. Vi kan per 1984-12-31 notera ett medlemsantal av 40 542 vilket innebär en ökning med under året 6,36 %.

En fortsatt hög ambitionsnivå har också i år gällt den externa och interna informationen. Tidningen Civilingenjören har ökat i omfång beroende på dels mer text och dels fler annonser. Alla medlemmar har även i år erhållit IVAs årsbok. De industri- och inkomstpolitiska programmen sammanfattades i kortversioner som utkom under året.

Stockholm i mars 1985

Glenn Carlsson
förbundsordförande

Sven Magnusson
Sven Magnusson
förbundsdirektör

KAPITEL 1

TEKNIKPOLITIK

En betydande del av förbundets arbete ägnas åt fortlöpande påverkan av beslut hos statsmakterna m m. Detta sker genom informella kontakter, möten, remissvar, uppvaktningar etc. Detta arbete måste knytas mycket nära an till läget i aktuella frågor och önskemål hos olika medlemsgrupper. Förbundets ambition är att koncentrera sitt arbete till särskilt centrala områden. I enlighet med fullmäktiges uppdrag har en arbetsgrupp arbetat inom det data- och informationstekniska området. Arbetsgruppen har efter remissbehandling lagt fram förslag till dels principprogram, dels handlingsprogram inför fullmäktige 1984. Fullmäktige antog programmen.

En kortversion producerades under året av den av fullmäktige beslutade industripolitiken. Kortversionen gavs bred spridning inom och utom förbundet och fick ett mycket positivt gensvar.

Ett möte om sensorer anordnades i september i samarbete med Sveriges Tekniska Attachéer och Svenska Elektroingenjörers Riksförening. Vid mötet rapporterade företrädare för attachéverksamheten om utvecklingen rörande halvledar-sensorer och optiska sensorer i viktiga industriländer. Övriga talare behandlade utvecklingen inom svensk industri och forskning mot bakgrund av den internationella utvecklingen. Mötet blev i stort framgångsrikt. Antalet deltagare var 75.

CF fyller 125 år 1986. CF har åtagit sig att vara värd för den europeiska ingenjörssfederationen FEANIs vårmöte samma år. En arbetsgrupp har föreslagit möjliga aktiviteter och förberedelser för jubileet fortsätter under år 1985.

Inom projektet Ungdom och Teknik, har ett antal aktiviteter bedrivits. Erbjudandet "Beställ en civilingenjör" riktades i en första omgång till de syo-ansvariga i skolorna. CF deltog med en monter i utställningen "Kvinnor kan" på Svenska Mässan i Göteborg. Tillsammans med SAF, Tekniska Högskolans Studentkår (THS) och Chalmers studentkår anordnades en konferens om hur flickors intresse för teknik och tekniska studier kan ökas. Med stöd av statsmedel har ett projekt påbörjats i Malmöhus län för att åskådliggöra lokal teknisk utveckling för elever i skolorna. Ungdom och teknik i sin helhet har gett god återklang i media.

Genom CFs medverkan och med finansiering från Trygghetsrådet SAF/PTK har en utvärderande undersökning av kommunala näringspolitiska och industristödande åtgärder initierats. Förbundsstyrelsen befarar att den tekniska kompetensen i primärkommunerna urholkas kvalitativt och kvantitativt. Den minskade tillväxten i kommunerna kan leda till att frånträdande personer till stor del ersätts genom internrekrytering. Medianåldern bland CFs kommunalanställda medlemmar är klart högre än motsvarande i industrin. Förbundsstyrelsen har uppdragit åt en arbetsgrupp att ge förslag till aktiviteter för att förbättra situationen. Arbetsgruppen har tagit fram sakunderlag bl a genom en enkät med de primärkommunala lokalavdelningarna och kontaktmännen.

KAPITEL 2

UTBILDNING

Den tekniska utbildningen är föremål för intensiva diskussioner. Utbildningsdepartementet har under året tillsatt två utredningar som helt eller delvis berör strukturen på den svenska tekniska utbildningen.

En stor del av förbundets arbete har inriktats på att ta fram och presentera förbundets syn på strukturfrågorna.

TU-nämnden har sammanträtt sex gånger under verksamhetsåret. Tre sammanträden har dominerats av den tekniska utbildningens organisation. TU-nämnden har utarbetat ett förslag till CFs syn på utbildningsfrågor som därefter antagits av fullmäktige. I "CFs syn på utbildningsfrågor", som förslaget kallas, tas ställning till övergripande mål för skolan, återkommande utbildning, kunskapssyn, högskoleutbildningen samt teknisk högskoleutbildnings geografiska spridning. Vidare föreslås ett inrättande av en ny skolform mellan gymnasieskolan och högskolan. Den nya skolformen har fått arbetsnamnet "tekniska institut" och föreslås innehålla ingenjörsutbildning, utbildning för de som gått tvåårigt gymnasium samt fort- och vidareutbildning.

Som underlag till ställningstagandena har dels en intervjuundersökning genomförts av SIFO rörande "industrins framtida behov av tekniker", dels en enkät om utbildningsfrågor (RÅDSLAG 84) utsänts till 100 representativt utvalda lokalavdel-

ningar samt till fullmäktiges ledamöter. Svaren har sammanställts och finns tillgängliga på kansliet.

"CFs syn på utbildningsfrågor" samt SIFO-undersökningen presenterades för bl a UHÄ och utbildningsdepartementet på höstmötet. Sammankomster för att presentera fullmäktiges beslut har hållits på Linköpings Tekniska Högskola, Lunds Tekniska Högskola samt på Chalmers Tekniska Högskola. Information har översänts till representanter i beslutande organ samt till företrädare för lokalavdelningar.

Förslaget och enkäten har uppmärksammats i ett 20-tal dagstidningar samt i TV.

TU-nämnden har tagit fram förslag till antagningsregler till civilingenjörsutbildning. Styrelsen ställde sig bakom nämndens förslag 1984-05-11. De förordade reglerna tar upp betyg eller inträdesprov, behörighet, viktning av betyg, yrkeslivserfarenhet samt hur ytterligare chanser till tillträde skall kunna ges. En folder för att presentera förbundets förordade antagningskrav har tagits fram.

Styrelsen beslutade 1984-09-20 att stödja en omklassificering av civilingenjörsutbildningen till att erkännas motsvara 4,5 år, d v s 180 poäng. En skrivelse avsändes till utbildningsdepartementet i frågan. Förbundets åsikt har presenterats i TV samt i ett 15-tal dagstidningar.

CF har nominerat kandidater till beslutande organ inom högskolorna. Förbundet är representerat på ca 60 poster för yrkeslivsföreträdare.

En kartläggning av innehållet i de olika civilingenjörsutbildningarna har utförts. Syftet med denna är framför allt att jämföra de tekniska baskunskarnas ställning. Kartläggningen har på TUNämndens uppdrag utförts av Mats Orring och Gerhard Raunio.

Inom fortbildningsområdet har en kartläggning skett av behoven inom primärkommunerna och en för lärare i gymnasiets 4-åriga tekniska linje.

Det har tagits fram ett underlag för att stödja lokalavdelningarna i att få fram fler industridoktorander.

Inom ramen för FEANI har CF aktivt medverkat bl a i att en översikt utarbetats över medlemslänternas ingenjörstudier. Översättningar av utländska examina har utförts.

Tidningsartiklar rörande lönenivån inom högskolorna samt kortare teknisk utbildning har utarbetats och publicerats.

KAPITEL 3

FACKLIGA FRÅGOR

MEDBESTÄMMANDE OCH ARBETSMILJÖ

Enskilda sektorn

Utvecklings- och medbestämmandeavtal

Under året har förhandlingarna med vissa av SAF's branschförbund fortsatt i syfte att teckna branschvisa utvecklingsavtal. I dagsläget finns utvecklingsavtal på nästan samtliga av SAF's branschförbund.

Dessutom har resurser nedlagts på information och råd till lokalavdelningarnas kontaktmän för att dessa skall kunna träffa lokala utvecklingsavtal med de anpassningar som anses erforderliga. Förbundet har som hjälp vid det lokala arbetet bl a utarbetat skriften NY LIVSKRAFT samt i samarbete med vissa förtroendemän framställt ett underlag till hjälp vid lokalavdelningarnas/kontaktmännens överläggningar med arbetsgivaren om lokal samverkan i personalfrågor. Även PTK har tagit fram ett omfattande informationsmaterial.

Chefs- och ledningsfrågor

Sedan beslut fattats i CFs fullmäktige om att förbundet skall arbeta fram ett program för

chefs- och ledningsfrågor så har en arbetsgrupp bildats som under året arbetat med dessa frågor. Arbetsgruppen lämnade efter bl a remissomgång ett förslag till program till årets fullmäktige som antogs efter vissa ändringar och klarlägganden. Det av fullmäktige fastställda chefs- och ledningsprogrammet är uppdelat i fyra huvudområden.

Grundutbildningen inom den tekniska högskolan

Löner och allmänna anställningsvillkor för chefer och projektledare

Fort- och vidareutbildning

Den nya teknikens chefs- och ledningsfunktioner

En ytterligare uppdelning av programmet görs i tre olika konkretiseringsnivåer, nämligen, arbetsorganisationsnivå, arbetslagsnivå och individnivå.

Avtal om arbetsmiljöutbildning

Förhandlingar har förts mellan dels SAF-PTK, dels KFO-PTK angående utbildning i arbetsmiljöfrågor. Dessa förhandlingar ledde så småningom fram till en uppgörelse mellan parterna som i stort sett är identiska.

Förbundsvisa medbestämmanderåd (MBR-F)

Sektorns ombudsmän har deltagit i de mellan LO och PTK inrättade samverkansorgan, MBR-F, som finns inom olika branscher. Medbestämmanderåden har under året främst behandlat de branschvisa utvecklingsavtal som har framförhandlats samt informationsaktiviteter i samband med detta.

Råden har även riktat informationsaktiviteter till de lokala medbestämmanderåden i syfte att få fram lokala utvecklingsavtal. Vissa råd har dessutom medverkat i de av MBR-C arrangerade kurserna för styrelserepresentanter.

Produktivitetsfrågor

Under 1983 träffade CF överenskommelser med Järnbruksförbundet och Sveriges Verkstadsförening om produktivetsfrämjande åtgärder i företagen. Parterna har gemensamt dragit upp riktlinjer för detta arbete. Dessa aktiviteter har fortsatt under året. Bl a har ett gediget studiematerial tagits fram, en film är producerad och en handledarutbildning har startats - allt för att höja produktiviteten. Syftet är att alla anställda på alla nivåer skall stimuleras för att tillsammans aktivt medverka till en hög produktivitet.

Statliga sektorn

Ett trygghetsavtal har tecknats mellan Statens

arbetsgivarverk och de fackliga organisationerna. En omfattande utbildningsverksamhet om avtalet har startat i SACO/SRs regi.

En försöksverksamhet angående produktivetsfrämjande åtgärder har enligt avtalet ALS 1984-85 påbörjats.

En särskild fortbildningskonferens inom det allmänna skolväsendet har genomförts i samarbete med Skolöverstyrelsen.

Kommunala sektorn

Inom det kommunala området har det lokala arbetet fortskridit beträffande tecknande av lokala MBA-KL. Nya avtal har t o m september 1984 träffats i kommunerna Stockholm, Kristianstad, Tyresö, Danderyd, Laxå, Borgholm, Täby, Västerås, Storuman, Eskilstuna, Haninge, Lidingö, Ronneby, Sollentuna, Söderhamn, Vilhelmina, Vallen-tuna samt följande landsting: Älvsborgs, Hallands samt Kalmar läns landsting.

Till detta kommer att många kommuner och landsting ligger långt framme med förslag till lokala medbestämmandeavtal. Problem av principiell karaktär har uppstått p g a att de lokala avtalen avviker ifrån och utvidgas i förhållande i det centrala avtalet. Flera av dessa frågor har varit föremål för behandling i SACO/SR-Ks styrelse liksom omförhandling under de centrala parternas medverkan samt uppvaktning hos Lands-tingsförbundet. Till stöd för de lokala CF-företrä-

darna har kommunala ombudsmän biträtt med rådgivning och granskning av de lokala avtalsförslagen. Utvecklingen har också följts genom SACO/SR-Ks grupp där CF är representerat. En ny skrift har också tagits fram till hjälp för de lokala förhandlingarna med exempel på bra och dåliga avtal från SACO/SRs synpunkt.

INDIVIDUELL MEDLEMSSERVICE

Enskilda sektorn

Den individuella medlems servicen har alltid varit och är alltjämt en stor och viktig del av sektorns verksamhet. De individuella frågorna har ständigt ökat. Så även detta verksamhetsår. Frågorna är av mångskiftande slag och ofta av komplicerad natur. Kansliets ombudsmän har därför ofta bistått medlemmarna med individuell hjälp i frågor av skiftande karaktär och svårighetsgrad. Det har många gånger rört anställningsskyddsfrågor, företrädesvis uppsägningsförhandlingar, men även tolkning av anställningsavtal och omplaceringsärenden.

Vanligt förekommande har dessutom varit frågor rörande de allmänna anställningsvillkoren, t ex semester-, föräldraledighets-, arbetstids-, uppfinnar- och pensionsfrågor.

Statliga sektorn

Frågor rörande individuell medlemservice uppvisar en ständig ökning. Utöver sedvanliga individuella ärenden har i några fall CF-medlemmar bett om förbundets bistånd efter det att de delgivits misstankar om brott och tjänstefel. I samtliga fall har medlemmarna rentvåtts från dessa misstankar.

Kommunala sektorn

Inom kommunal sektor ökar antalet individuella medlemsärenden kontinuerligt. Genom beslut i SACO/SR-Ks styrelse handläggs numera samtliga LAS-ärenden av förbunden och ej av samverkansorganen som delvis tidigare var fallet. Ett antal skrikommuner har inrättats, vilket innebär omfattande strukturförändringar i vad gäller såväl den politiska som förvaltningsmässiga uppbyggnaden av kommunerna. Fler fall än tidigare av pensionerings- och/eller "avlösningsskarakter" har uppstått. Inte sällan är dessa förhandlingar av mycket svårartad natur med betydande tidsutdräkt som följd. Kansliets ombudsmän får ofta göra brandkärsuttryckningar på arbetsgivarnas underlåtenhet eller oförmåga att angripa problemfall enligt numera fastställd rättspraxis.

LÖNESTRUKTUR OCH LÖNEAVTAL

Enskilda sektorn

SAF-PTK-avtalet

Den 3 juni 1983 träffade SAF-PTK en löneuppgörelse. Detta avtal innehöll två avtalsperioder. Den första omfattade tiden från 1 januari 1983 till 31 maj 1984. Den andra avtalsperioden avsåg tiden från 1 juni 1984 till 31 maj 1985.

Avtalet präglades till stor del av hänsyn till skattereformen. I uppgörelsen undantogs därför tjänstemän med lägst 10 800 kronor i månadslön.

I korthet innehöll avtalsperioden följande komponenter att utgå från 1 juni 1984.

Allmänt utrymme 2,0%

Sedvanlig pott för ålders-, kvalifikations- och beföringstillägg

Produktivitetspott med syfte att höja effektiviteten i företagen

I avtalet fanns en klausul som innebar att om det skulle visa sig att andra avtalsuppgörelser för 1984 medverkar till en normalutveckling som blir sådan att inflationstakten kan förutses väsentligt avvika från regeringens målsättning om 4% kan PTK påkalla förhandling om ändring av löneavtalet för den andra avtalsperioden.

Under PTKs representantskap i början av maj 1984 beslöts att rekommendera PTK att begära omförhandlingar med SAF. PTK ansåg att det fanns avtalsenlig grund för sådana omförhandlingar varvid sådan omgående påkallades. Förhandlingarna pågick större delen av maj och juni och den 21 juni 1984 träffades en uppgörelse.

Uppgörelsen innebar fortfarande en uppdelning av medlemmarna i en avtals- och en undantagsgrupp. Det innebar att den som tjänade över 10 800 kronor per månad den 31 december 1982 inte omfattades av avtalet.

För avtalsgruppen innebar det omförhandlade avtalet följande

Allmän pott om 4,8 % för individuell fördelning. Alla tjänstemän är garanterade minst 2,0 % i lönehöjning

Sedvanlig pott för ålders-, kvalifikations- och beföringstillägg

Produktivitetpott

Ett engångsbelopp om 1 200 kronor skall utbetalas senast den 31 augusti 1984 till tjänstemän som omfattas av avtalet och hade heltidsanställning den 31 maj 1984

Lägstlönerna höjdes och fastställdes till för 18-åringar lägst 4 835 kronor per månad och för 24-åringar lägst 5 770 kronor per månad

Lönehöjningarna skall gälla från 1 juni 1984 till avtalsperiodens slut 31 maj 1985. I allt övrigt var uppgörelsen identisk med den som träffades den 3 juni 1983.

VF-CF/SIF/SALF-avtalet

Det avtal som CF träffade med Sveriges Verkstadsförening (VF) i mitten av juni 1983 sträckte sig över en 18-månadersperiod, dvs under tiden 1 januari 1983 - 30 juni 1984.

Förhandlingar om ett nytt löneavtal mellan VF - CF/SIF/SALF upptogs under början av maj månad. Dessförinnan hade parterna på arbetstagsidan haft interna överläggningar. Parterna hade under förhandlingarnas gång ambitionen att nå en uppgörelse innan den gamla löpte ut. Dessa förhoppningar grusades emellertid då CF/SIF/SALF i slutet av juni avvisade ett bud från VF. Budet avvisades dels beroende på det materiella innehållet, dels på avtalets konstruktion.

Förhandlingarna ajournerades därför till början av augusti. Efter förhandlingarna i augusti inkallades de stora delegationerna på båda sidor, till den 4 och 5 september. Läget var vid det tillfället mycket komplicerat. Arbetstagsidan hade dock på vissa håll förberett för eventuella konfliktåtgärder.

På morgonen den 5 september 1984 träffade dock parterna ett nytt avtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Avtalet sträcker sig över 18 månader från den 1 juli 1984 till och med den 31 december 1985.

Avtalet präglas av två huvudprinciper:

Det bygger på regeringens målsättning om en begränsad lönekostnadsutveckling under 1985

Samtliga tjänstemän måste åter omfattas av löneavtalet när skattereformen är helt genomförd, vilket innebär att avtalet gäller för alla från och med den 1 juli 1985

Fram till juli 1985 bygger således även detta avtal på reglerna om en avtals- och undantagsgrupp.

Löneavtalet innehåller kortfattat följande träffade lönehöjningar

Generell pott om 2,0 % (utges från 1984-01-01)

Allmän pott om 2,2 % (utges från 1984-07-01)

Allmän pott om 1,4 % (utges från 1985-01-01)

Generell pott om 1,0 % (utges från 1985-07-01)

Pott för sedvanligt ålders-, kvalifikations-, och beföringstillägg

Lägstlönerna fastställdes till följande:

1984-07-01 18 år - 4 835 kr/mån
24 år - 5 800 kr/mån

1985-01-01 18 år - 5 100 kr/mån
24 år - 6 100 kr/mån

Allmänna anställningsvillkor

Även i avtalet om allmänna anställningsvillkor gjordes vissa förbättringar. Av dessa märks i första hand följande

Restidsersättning

Högsta antal ersättningsberättigade restimmar (måndag-fredag) höjs från fyra till fem

Faktorn 265 sänktes till 250

Permission skall beviljas på nyårsafton om denna ej är "sedvanlig fridag"

Vad avser reglerna om vård av sjukt barn så förbättrades de så tillvida att permission för högst en dag åt gången skall ges "vid plötsligt svårt sjukdomsfall hos barn"

Ändringarna i de allmänna anställningsvillkoren gäller från och med den 1 juli 1984.

Övriga avtalsområden

SFO-PTK

Den 28 augusti 1984 kunde även SFO-PTK träffa ett omförhandlat avtal för perioden 1984-06-01--1985-05-31. Detta avtal överensstämmer i stort med SAF-PTK-avtalet.

De 0,15 % som i fjolårets avtal avsattes för allmänna anställningsvillkor överfördes nu till Trygghetsfonden (TRS). En nyhet i uppgörelsen är

att man för 1985 avsatt ett visst belopp för partsenskilda insatser som för PTKs del innebär att man förfogar över ca 2 miljoner kr.

KFO - CF/SIF/SALF

Den 16 augusti 1984 träffade KFO - CF/SIF/SALF en uppgörelse om löner. Avtalet bygger på det omförhandlade SAF-PTK, men skiljer sig på så sätt att det allmänna utrymmet här är 4,95 % (mot 4,80 % på SAF området).

KAB - CF/SIF/SALF/AF

Uppgörelse om löner och allmänna villkor träffades i början av juli mellan KAB och CF. Överenskommelsen reviderades i enlighet med SAF-PTK, men med den skillnaden att den allmänna potten höjdes till 4,95 %.

Kontakter mellan regeringen och arbetsmarknadens parter

Regeringen har under våren tagit initiativ till överläggningar med arbetsmarknadens parter. Sådana överläggningar ägde rum under våren. Regeringen önskade en återgång till samordnade förhandlingar i syfte att klara inflationsmålet om 3 % för 1985. Därför vill regeringen ha ett frivilligt lönetak på 5 % 1985.

En värdefull dialog kom igång och på olika sätt arbetar nu PTK, LO och SAF för att hitta konstruktiva lösningar för framtiden.

Beräkning av enskilda löneyrkanden

I samband med att årets löneavtal har blivit klara har förbundet sänt ut information till alla de medlemmar som saknar en lokalavdelning/kontaktman på sin arbetsplats.

Syftet med denna information är att dessa medlemmar skall få råd och anvisningar om vilka löneyrkanden de kan göra med anledning av avtalet.

Ingångslöneprojekt

Under hösten startades inom förbundet ett projekt vars syfte är att höja ingångslönerna för nyutexaminerade civilingenjörer. Aktiviteter bedrivs såväl mot de studerande genom informationskampanjer på de tekniska högskolorna som mot företagen genom våra lokalavdelningar. Under september arrangerade förbundet en konferens med företrädare för ett tiotal av landets största industriföretag. Vid denna konferens, som behandlade framtida civilingenjörsförsörjning, diskuterades bl a behovet av goda ingångslöner för nyutexaminerade civilingenjörer.

1985 års avtalsrörelse SAF-PTK

Inför den kommande avtalsrörelsen SAF-PTK skall PTK sträva efter att åstadkomma samordnade förhandlingar med LO.

Förbundets yrkande till PTK kommer att fastställas under januari 1985. Samtliga organisationer

har dock ställt sig bakom statsmaktens krav på återhållsamhet i förhandlingarna. En infasning med Verkstadsföreningens avtal skulle innebära att ett 7-månadersavtal eftersträvas.

Statliga sektorn

Skattereformen styrde i hög grad parternas agerande under 1984 års avtalsrörelse. Ett nytt inslag var att regeringen övertog den direkta ledningen av SAVs förhandlingar. Detta uppmärksammades och kritiserades till en början bara av CF, som i en rad artiklar i riks- och fackpress varnade för att regeringen skulle fastlägga en inkomspolitik. Senare har fastlagts att regeringens inblandning lett till att offentliga sektorns avtal blivit ett "golv" för avtalskrav för övriga avtalsområden. Regeringens inflationsmål kunde därför inte uppnås.

SACO/SR krävde inför avtalsrörelsen i en riksfattande kampanj att den s k dubbla obalansen skulle brytas genom generella och selektiva åtgärder för sina medlemmar. CF krävde bl a att viss del av lönesumman skulle avsättas för särskilda åtgärder för att ge staten ökade möjligheter att behålla och förvärva personal med erforderliga kvalifikationer. CF yrkade också att en särskild produktivitetpott skulle inrättas som premierade myndigheter, vars anställda medverkade till ökad produktivitet. CF yrkade också beträffande högskolesektorn ett utökat system beträffande de s k industritilläggen.

Månadslönen

Resultatet blev ett avtal med utpräglad låglöneprofil. Från 1984-01-01 höjs lönerna med 240 kr t o m F 13, därefter i fallande skala till 0 för F 25 Därutöver höjs löneplan generellt med 80 kr + 0,5 %. 1985-01-01 höjs lönebeloppen generellt med 100 kr. 1985-07-01 görs vissa speciella påslag i löneskiktet F 2 - F 19.

Lönesystemändringar.

1985-07-01 ändras uppflyttningsterminerna för tjänstetidsklasser (ttk) från 18 till 12 månader. En ny löneplan N inrättas som skall ersätta F- och L-löneplanerna. Ttk-värdet blir 2 % för hela N-planen i samband med att antalet ttk ökas till 9.

L-ATF

Potten för F 25 och högre löner förstärks med 2 miljoner kr, vilket innebär ett totalt utrymme på ca 9 miljoner kr.

Selektiva åtgärder

Chefslöneavtalet skall ses över. För 1984 avsätts 18 miljoner kr och för 1985 18 miljoner kr för speciella selektiva åtgärder motiverade av svårigheter att rekrytera eller behålla kvalificerad personal (marknadskänsliga grupper). Motsvarande belopp på högskolan är 3 miljoner kr. Potten var i första hand avsedd för kvalificerade tekniker och datapersonal. Utfallet blev, inom ramen för den pott som fanns tillgänglig, mycket gott för civilingenjörerna.

Parterna skall ta initiativ till åtgärder som kan öka produktivitet, kvalitet och service. Detta skall ske genom lokala avtal om försöksverksamhet.

Avtalet för 1984 i korthet

	Fr o m	ATF %	TFU %	Totalt %
LUG 1983	84-01-01	0,8	0,8	0,8
Lönepåslogs- åtgärder	84-01-01	4,5	4,2	4,4
AB-förhandlingar + selektiva åtgärder	84-07-01	0,1	0,05	0,1
L-ATF 84	84-07-01	<u>1,0</u>	<u>—</u>	<u>0,7</u>
Summa 1984 exkl LUG-83		5,6	4,25	5,2

Avtalet innehåller en prisgaranti. Om prisökningen blir mer än 6,5 % mellan 1983 och 1984 äger parterna rätt att påkalla förhandlingar. Av ev utfall utgår hälften i kronor, hälften i procent.

En löneutvecklingsgaranti är knuten till löneglidningen inom egentlig industri.

Kommunala sektorn

Avtalsrörelsen för 1984 - 1985 avslutades genom överenskommelse den 13 mars 1984. Avtalet i helhet har låglöneprofil men inte på samma klara sätt som tidigare avtal. Inklusiva ASF och förväntat utfall av löneutvecklingsgarantierna blir den totala nivåhöjningen under avtalsperioden ca 9,4 %. Under förutsättning av att regeringens inflationsmål för åren 1984 och 1985 infrias kan viss köpkraftsförbättring därmed erhållas genom avtalet.

SACO/SR-K har i såväl yrkanden som förhandlingsarbetet utgått från att hänsyn skall tas till genomsnittliga underskottsavdrag. Från denna utgångspunkt ger avtalet viss köpkraftsförbättring om inflationsnivåerna inte överstiger 6,5 % mellan 1983 och 1984 samt inte överstiger 4,5 % mellan 1984 och 1985.

Det generella tillägget utfaller vid två tidpunkter nämligen 1984-01-01 (med schablonbelopp för de första fyra månaderna 1984) och 1985-07-01.

Övriga komponenter i avtalet är:

1. En ny nionde löneklass per 1985-07-01.
2. Cheflönesatsningar sker på både landstings- och primärkommunala sektorn. På landstingssektorn har fördelningen skett genom centrala förhandlingar. För primärkommunala sektorn gäller att 0,35 % av SACO/SR-Ks lönesumma avsatts till lokala förhandlingar med början 1985-01-01.

3. ASF-institutet har återförts till den av parterna avsedda ursprungliga konstruktionen. Ett tillägg har gjorts av innebörd att lönegradsändringar till följd av ASF kan ske "flytande" under avtalsperioden. Något fast datum gäller inte längre. Ca 0,5 % av det totala ASF-utrymmet har använts till att bekosta den nionde löneklassen varför ASF för 1985 och 1986 blir ca 1,5 %. Centrala ASF-förhandlingar sker under vecka 45, lokalt varv äger rum under våren 1985.

4. Löneutvecklingsgarantierna ger utfall om löneglidningen på SAF/LO-området blir större än 2 procent per avtalsår (1 % har lagts ut som förtida uttag och 1 % skall dras av för LOs motsvarighet till ASF).

Utfallet 1985-01-01 som beräknas bli 1,5 % (d v s total löneglidning på 3,5 %) görs i formen hälften kronor och hälften procent.

Utfallet 1986-01-01 sker med två tredjedelar i kronor och en tredjedel i procent.

5. Prisutvecklingsgarantin ger parterna rätt att påkalla nya förhandlingar om prisutvecklingen mellan 1983 och 1984 överstiger 6,5 %. Förhandlingar får påkallas tidigast 1984-12-15.

6. En omförhandlingsrätt har införts som ger part rätt att senast 1984-08-31 påkalla nya förhandlingar om uppgörelserna inom egentlig industri på SAF/LO sektorn nivåmässigt inte oväsentligt överstiger avtalen på offentliga sektorn.

7. Frågan om nytt lönesystem har inte lösts under avtalsrörelsen utan parterna har överenskommit att under avtalsperioden fortsätta diskussionerna. Vidare skall parterna inledda utvecklingsarbete för att på vissa försöksområden utveckla lönesystem med produktivtetsinslag m m.

I löneavtalet för 1984-85 finns en särskild klausul om rätt till omförhandling.

"Om uppgörelser inom egentlig industri på LO/SAF-sektorn nivåmässigt skulle komma att icke oväsentligt överstiga avtalen på den offentliga sektorn har part rätt att senast den 31 augusti 1984 - eller den senare tidpunkt varom parterna kan enas - påkalla förhandlingar om höjning av lönerna. Skulle ingen överenskommelse uppnås har part rätt att uppsäga avtalet med en månads uppsägningstid."

SACO/SR-K har i analys härom konstaterat att uppgörelserna klart avviker från varandra. Offentliga sektorns nivåhöjning i 1984 års avtal blev 4,6 %, exkl ASF och L-ATF. Nivåhöjning total för 8 branscher inom LO/egentlig industri gav 8,7 %, d v s en avvikelse på över 4 % till offentliga sektorns nackdel.

LÖNESTATISTIK

Sena lokala löneförhandlingar har kraftigt förskjutat CF-statistiken. Konstruktionen av de centrala

avtalen med flera olika lönerrevisionstidpunkter har komplicerat statistikinsamling och bearbetning. Detsamma gäller den gemensamma s k SAF/PTK-statistiken.

Förbundet erfar att intresset för och efterfrågan på CF-statistiken och speciellt bearbetningar av denna, kontinuerligt ökar bland lokalavdelningar och medlemmar men även bland externa intressenter.

Kansliet har arbetat med att precisera förutsättningarna för att svara upp mot den växande efterfrågan.

Arbetet med att bevaka att Befattningsnomenklaturen tjänstemän (BNT) tillämpas rätt, har bedrivits på sedvanligt sätt främst med hjälp vid lokala klassificeringssamråd, men även vid centrala samråd. Arbeta med att utveckla BNT har bedrivits.

AVTAL OM ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN

Enskilda sektorn

PTKs ledningsgrupper

Ombudsmännen på den enskilda sektorn har under verksamhetsåret kontinuerligt arbetat i PTKs ledningsgrupper och därvidlag framfört förbundets uppfattningar i olika frågor. Därvidlag ges nedan enbart ett axplock ur den lokala verksamheten.

PTKs jämställdhetsgrupp är klar med sin film som hade premiärvisning i juni 1984. Till filmen har även utarbetats diskussionsmaterial. Förbundet har videokassetter för utlåning till lokalavdelningar.

PTKs datagrupp har tagit initiativ till ett nyhetsblad - PTKs datablad - som skall innehålla information om vad som händer inom teknikområdet - främst data.

PTKs juristgrupp har anordnat ett antal arbetsrättskonferenser med aktuella teman samt utarbetat en rad informationsbroschyrer, bl a avseende konkurshandläggning och indrivning av lön.

PTKs demokratigrupp har framtagit en rad informationskrifter rörande utvecklingsavtalet. Därutöver har gruppen handlagt frågor såsom vidgad användning av Trygghetsfondens medel, förslagsverksamhet och kvalitetscirklar och hur förhandlingsinstrumentet kan förbättras lokalt.

Utlandsanställning

Förbundet har länge arbetat för att få en reglering av de allmänna anställningsvillkoren vid utlandsuppdrag. Både när det gäller längre utlandsvistelser och tjänsteresor. Förhandlingar med SAF har pågått sedan 1981. Man kan nu konstatera att SAF och dess medlemsförbund emellertid inte är lika motiverade längre och därför har man fortfarande inte kommit till någon lösning.

Tillsammans med LO har PTK tagit fram en kortfattad skriftlig handledning rörande villkoren vid utlandsanställning. I skriften återfinns de minivillkor PTK och LO anser skall gälla vid placering utomlands.

Trygghetsfrågor

Förbundet har med stor kraft engagerat sig i frågor rörande den lokala trygghetsrådsverksamheten.

Förbundets strävan är att genom olika sysselsättningsskapande åtgärder söka förhindra eller minska effekterna av det stora antalet driftsinskränkningar. Detta i en tid då Trygghetsråden är mer restriktiva med medel vid bl a förtidspensionering.

Teknik, ekonomi och samverkan på arbetsplatsnivå är tre huvudområden som är särskilt angelägna då Trygghetsrådet avsatte medel för trygghetskapande åtgärder. Förbundet har med anledning av detta bl a startat ett projekt med inriktning på medlemmarnas roll i arbetet som forskare och utvecklare. Ett gemensamt arbete om totalproduktivet genomförs av CF/SIF/SALF och Metall, med inriktning på hur man lokalt ser på sitt företag i samverkan.

PTKs Trygghetsgrupp (PTK-T) har under våren genomfört ett antal 2-dagars konferenser, där temat varit Trygghetsverksamheten. Vid konferenserna, där PTK-förbundens handläggare och ombudsmän deltog, diskuterades speciellt utveckling, stöd och hjälp till sysselsättningskapande verksamheter.

1985 års pensionsförhandlingar

ITP-avtalet löper ut vid utgången av 1984. För att inte pensionsfrågan skall ytterligare försvåra kommande avtalsrörelse har SAF och PTK enats om att prolongerna ITP-avtalet till i första hand utgången av 1985.

Från SAFs sida har underhand aviserats förslag om försämringar i pensionsvillkoren. Inom förbundet och inom PTK har det utarbetats omfattande förslag till förändringar och förbättringar i pensionsvillkoren.

Statliga sektorn

Ett trygghetsavtal har tecknats mellan Statens arbetsgivarverk och de fackliga organisationerna. En omfattande utbildningsverksamhet om avtalet har startat i SACO/SRs regi.

Kommunala sektorn

Trygghetsfond

SACO/SR-K och övriga parter har slutit ett avtal om Trygghetsfond. Ändamålet är att underlätta omstrukturering av den kommunala verksamheten och genom information, rådgivning och utvecklingsprojekt främja anställningstryggheten.

Till fonden avsätts ett mindre utrymme p g a premiesänkning av AGS-KL. En beredningsgrupp

är tillsatt för att närmare utreda hur fonden skall användas. En stor fråga är huruvida medel kan användas till enskilda medlemmar eller som arbetsgivarna menar till grupper av medlemmar. Fonden förväntas börja sin verksamhet vid årsskifte 84/85.

AFH 84

AFH, uttytt arvodesavtal för föreläsare vid kommunal högskola, ersätter tidigare LTU-avtal.

Det nya avtalet innebär ändrade kriterier för gruppindelning samt höjda arvodesbelopp. Gruppindelningen bygger på utbildningsnivå där t ex forskarutbildad i grupp A avser docent, professor, universitetslektor med doktorsexamen. Civilingenjör kommer normalt i grupp B.

Nytt pensionsavtal

Efter drygt ett års förhandlingar träffades den 13 mars en principöverenskommelse om ett nytt kommunalt pensionsavtal mellan SACO/SR-K och de två kommunförbunden, Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet. Pensionsavtalets textmässiga innehåll kommer av parterna att slutgiltigt utformas under hösten 1984. Det nya avtalet träder i kraft 1985-01-01 och gäller i två år.

PARTSSITUATION OCH FÖRHANDLINGS- FRIHET

Enskilda sektorn

PTK

Vid PTKs representantskap i slutet av september 1984 anmälde Ingvar Seregard att han, p g a de angrepp SIF gjort mot honom och organisationen vad avser demokratiprocessen ansåg det lämpligast att han snarast lämnade ordförandeskapet.

Därefter har det bildats en valnämnd med representanter från SIF, SALF, HTF, CF och TCOs övriga förbund med uppgift att bli fram en tänkbar ordförande. En extra kongress är inkallad till början av februari 1985 där ordförandefrågan blir den dominerande.

Samarbetsöverenskommelse mellan PTK, KTK, TCO och TCO-S

I mars 1984 enades kartellerna PTK, KTK och TCO-S om en överenskommelse där man inrättar ett gemensamt samarbetsorgan för information och samråd i förhandlingsfrågor och andra fackliga intressefrågor med anknytning till förhandlingsverksamheten.